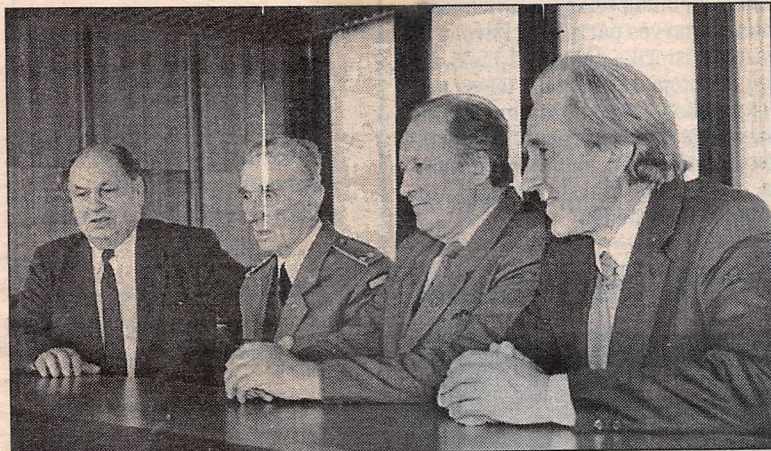


Rezistencijos kovų dalyvių pageidavimai



Rezistencijos kovų dalyviai Prezidento A. Brazausko kabinete.
P. Lileikio nuotr.

Ramunė SAKALAUSKAITĖ

„Yra 1918-1919 metų ir Sausio 13-osios savanoriai, o kur mes?“ - vakar Prezidento Algirdo Brazausko kabinete surengtame susitikime klausė keturi rezistencijos kovų dalyviai. Pokalbis truko valandą ir 10 minučių. Po jo klubo „58“ pirmininkas Stasys Pancerna žurnalistams sakė, kad jų atstovaujami trys šimtai gyvų likusių partizanų nieko bendra neturėjo su vokiečiais, nešaudė žydų. Tuomet stoję ginti Tėvynės, dabar jie liko užmarštyje. Būtent dėl šios priežasties jie prašė Prezidento pagalbos, kad jiems būtų suteiktas specialus statusas.

„Valstybės vadovų atsiprašymas, esą lietuviai buvo žydšaudžiai, yra neteisingas, kadangi žydų tautos genocidą vykdė atskiri žmonės, o ne visa tauta“, - komentuodami Prezidento kabinete trukusį pokalbį, sakė rezistencijos kovų dalyviai.

Susitikime su šalies vadovu buvę partizanai pageidavo, kad pradėtų normaliai dirbti Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras. Buvęs patizanas Juozas Petraška sakė, kad Prezidentas buvo informuotas apie politinių kalinių nusistatymą

prieš dabartinį centro vadovą Vytautą Skuodį. A. Brazauskas pasiūlė pateikti pavardes žmonių, kurie galėtų būti centro vadovu. Buvo paminėta istoriko A. Kašėtos pavardė. J. Petraškos nuomone, tai - jaunas ir korektiškas žmogus, neatstovaujantis nei dešiniams, nei kairiesiems.

Laisvės kovų sąjūdžio tarybos narys Petras Gataveckas pripažino, jog savavališkas politinių kalinių ir tremtinių sprendimas saugoti Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centrą bei neįsileisti jo vadovo V. Skuodžio yra neteisėtas. „Tačiau tai yra vienintelė priemonė, kaip išsaugoti bylose surašytus KGB ir strībų darbus. Jeigu ne mes, dokumentai būtų sunaikinti“, - sakė P. Gataveckas.

Partizanai Prezidento klausė, „kodėl buvę stribai gauna 50 procentų didesnes pensijas“. A. Brazauskas buvo supažindintas su siūlymu Lietuvai nemokėti pensijų Antrojo pasaulinio karo veteranams. „Pensijas turėtume mokėti ne mes, o Rusija. Reikėtų atsisakyti ir Antrojo pasaulinio karo veteranams taikomų privilegijų“, - kalbėjo J. Petraška.

Generolo Povilo Plechavičiaus 105-osios metinės

Regina Ališauskaitė

Mažeikių centrinė biblioteka mini kraštiečio generolo P. Plechavičiaus gimimo 105-ąsias metines. Ta proga surengta turtinga knygų, žurnalų, brošiūrų paroda. Bibliografijos skyrius pirmąsyk visuomenei pateikė išpūdingą kraštotyros fondo medžiagą (nemažą dalį bibliotekai padovanojo Amerikos lietuviai).

Paroda apima tris P. Plechavičiaus gyvenimo ir veiklos laikotarpius: nepriklausomos Lietuvos, okupacijos ir emigracijos.

P. Plechavičius gimė 1890 m. vasario 1 d. Mažeikių apskrities Židikų valsčiaus Bukončių kaime. Komercijos ir karo mokslų mokėsi Rusijoje. 1918 m. grįžęs į Lietuvą tolesnį savo gyvenimą pašventė Lietuvos valstybės kūrimui ir gynybai. Buvo paskirtas Sedos apskrities apsaugos būrio vadu. Dalyvavo mūšiuose su raudonąja armija, Lenkijos kariuomene ir bermontininkais (buvo 29 kartus sužeistas). Enciklopedijos mini, jog žemaičių generolas 1926 m. vadovavo kariniam perversmui, vėliau dirbo Lietuvos kariuomenės generalinio štabo viršininku, kurį laiką ėjo Lietuvos kariuomenės vado pareigas. Mirė jis 1973 m. Čikagoje.

L.A 2.8.95 #27

PS # 29.8.5 A-J